

Stálá delegace do MPU - souhrn zpráv za rok 2025 (9. volo)

Výroční parlamentní slyšení MPU v OSN, New York, 2025

13. - 14. února 2025, New York

Účast: P. Fifka, T. Kohoutek

Ve dnech 13.–14. února 2025 proběhlo v sídle OSN v New Yorku parlamentní slyšení, které společně uspořádala Meziparlamentní unie (IPU) a Kancelář předsedy Valného shromáždění OSN. Akce se zúčastnilo přibližně 180 poslanců z 60 zemí a byla zaměřena na posílení financování a politické podpory pro dosažení Cílů udržitelného rozvoje (SDGs).

Diskuse probíhaly v sedmi tematických panelech, které se věnovaly otázkám mezinárodního obchodu, zadlužení, daňových reforem, rozvojové pomoci i zapojení soukromého sektoru. Úvodní projevy zdůraznily naléhavou potřebu mobilizovat zdroje a vůli k naplnění Agendy 2030, jejíž realizace je podle hodnocení výrazně ohrožena. Předseda Valného shromáždění OSN Philemon Yang vyzval poslance, aby využili své legislativní a kontrolní pravomoci k urychlení konkrétních kroků. Prezidentka IPU Tulia Ackson upozornila, že zatím jen třetina parlamentů se systematicky podílí na hodnocení pokroku, a apelovala na spravedlivější rozdělení zdrojů.

Panely přinesly doporučení, jak zefektivnit rozvojovou spolupráci, posílit spravedlivé daňové systémy, zajistit odpovědné řízení dluhů a zvýšit transparentnost obchodních dohod. Zvláštní pozornost byla věnována zapojení soukromých investic, které mají pokrýt značný finanční deficit – až čtyři biliony dolarů ročně.

Závěrem byla zdůrazněna nutnost větší mezinárodní spolupráce, politické odpovědnosti a inovativních přístupů k financování udržitelného rozvoje. Poslanci byli vyzváni, aby podporovali transparentní, inkluzivní a lidem blízké politiky, které zajistí, že nikdo nezůstane opomenut.

Výsledné dokumenty:

<https://www.ipu.org/event/2025-ipu-parliamentary-hearing-united-nations#event-sub-page-documents/>

Parlamentní konference MPU k postavení žen – New York a Mexico City 2025

11. – 16. 3. 2025

Účast: M. Jílková, M. Ochodnická

Ve dnech 11.–13. března 2025 se česká parlamentní delegace zúčastnila parlamentní konference Meziparlamentní unie v OSN při 69. zasedání Komise pro postavení žen. Hlavními tématy byly výsledky třicetiletého vývoje zastoupení žen v politice, překážky bránící dalšímu pokroku a způsoby jejich překonání. Od roku 1995 se podíl žen v parlamentech téměř zdvojnásobil na 26,5 %, nicméně tempo změn zůstává pomalé. Konference se věnovala i dopadům voleb v roce 2024, genderovým kvótám, problémům

diskriminace, násilí a finančních bariér a sdílela příklady dobré praxe z Rwandy, severní Evropy a Latinské Ameriky.

Dalším tématem byl narůstající trend tzv. „pushbacku“, tedy omezování práv žen v oblastech reprodukčního zdraví, vzdělávání a ochrany před násilím. Parlamenty byly vyzvány k obraně dosaženého pokroku prostřednictvím legislativních pojmů, genderového rozpočtování, parlamentních komisí a spolupráce s občanskou společností.

Součástí programu byly také **dva české side-eventy** – k legislativním změnám proti násilí na ženách a k inovativní podpoře pečujících osob.

Na konferenci žen parlamentárek v Mexico City (14.–16. března 2025) se sešlo více než 470 účastníků ze 56 zemí včetně prezidentky Mexika Claudie Scheinbaum. Diskutovala se strategie dosažení genderové parity 50:50, sdílení osvědčených postupů a zapojení mužů do prosazování rovnosti.

Poslankyně **Martina Ochodnická** vystoupila s příspěvkem o situaci v ČR a nutnosti přizpůsobit parlamentní práci rodinnému životu. Česká delegace rovněž vyjádřila podporu bojující Ukrajině. Konference přijala akční plán se třemi prioritami: rovnost v zastoupení, rovnost v přístupu k vedení a vytvoření parlamentní kultury založené na rovnosti. Závěrem zazněl apel na všechny parlamenty, aby podnikly konkrétní kroky k dosažení genderové parity.

Výsledné dokumenty:

<https://www.ipu.org/event/parliaments-and-beijing-30-resisting-backlash-and-shifting-paradigms-towards-gender-equality#event-sub-page-documents/>

<https://www.ipu.org/event/ipu-global-conference-women-parliamentarians-in-2025#event-sub-page-documents/>

150. Shromáždění Meziparlamentní unie v Taškentu

5.– 9. dubna 2025

Poslaneckou sněmovnu reprezentovali poslanci Viktor Vojtko, vedoucí stálé delegace, a Petr Fífka. Za Senát se zúčastnila senátorka Miluše Horská a senátor Zdeněk Nytra.

Během zasedání probíhala všeobecná debata, z níž vzešla tzv. *Taškentská deklarace*, která je zaměřena na parlamentní podporu sociálního rozvoje a spravedlnosti. Delegáti uznali, že 30 let po summitu v Kodani zůstávají chudoba, nerovnosti a oslabená důvěra ve veřejné instituce výzvami, které vyžadují nový společenský kontrakt. Deklarace vybízí parlamenty k investicím do lidí – vzdělání, zdravotní péče, sociální ochrany, rovnosti a dostupného bydlení. Kromě toho volá po demokratizaci ekonomiky, spravedlivém zdanění, omezení monopolu a podpoře malých podniků a družstev. Dále zdůrazňuje potřebu posílit instituce, zejména parlamenty, soudnictví a veřejnou správu, a zajistit větší zapojení občanů do rozhodovacích procesů, včetně regulace digitálních technologií a umělé inteligence. Parlamenty mají podle deklarace vést k obnově důvěry, boji proti korupci a účasti na globálních reformách v oblasti sociálního rozvoje,

protože hrají zásadní roli při řešení globálních konfliktů, ochraně lidských práv, podpoře udržitelného rozvoje a posilování společenské soudržnosti prostřednictvím konkrétní legislativní, kontrolní a diplomatické činnosti.

Stálý výbor pro mír a mezinárodní bezpečnost připravil rezoluci „*Role parlamentů v podpoře dvoustranného řešení konfliktu v Palestině*“ o roli parlamentů při podpoře řešení izraelsko-palestinského konfliktu na základě dvoustranného uspořádání. Rezoluce připomíná klíčové rezoluce OSN a vyjadřuje hluboké znepokojení nad rozpoutáním konfliktu 7.října 2023 a následné humanitární krizi v Gaze, narůstajícím násilím, expanzí osad a porušováním mezinárodního práva a rozpoutáním. Parlamenty byly vyzvány, aby usilovaly o okamžité příměří, uvolnění blokády, podporu UNRWA, finanční pomoc pro humanitární organizace a uznání palestinské státnosti. Dále byla zdůrazněna role parlamentní diplomacie a potřeba podpory volebních procesů, budování kapacit a legislativní reformy s cílem posílit demokracii a právní stát v regionu.

Stálý výbor pro udržitelný rozvoj připravil rezoluci „*Partnerství pro klimatickou akci - podpora dostupné zelené energie a zajištění inovací, odpovědnosti a rovného přístupu.*“, která se zaměřila na parlamentní strategie ke zmírnění dlouhodobých dopadů konfliktů na udržitelný rozvoj. Zdůraznila, že konflikty ničí infrastrukturu, zhoršují chudobu, znečišťují životní prostředí a mají devastující dopady na civilní obyvatelstvo. Parlamenty byly vyzvány k posílení dohledu nad humanitární pomocí, podpoře právního rámce pro ochranu životního prostředí v konfliktech, spravedlivému přístupu k rozvoji a rovnosti, a k aktivní účasti na obnově a inkluzivní správě v post-konfliktním období. Zvláštní pozornost byla věnována zapojení žen, mladých lidí a zranitelných skupin do rozhodovacích procesů a podpoře mezinárodních sankcí s humanitárními výjimkami.

Na 150. shromáždění Meziparlamentní unie bylo předloženo několik návrhů na zařazení naléhavých bodů jednání, které odrážejí aktuální globální výzvy a geopolitické napětí. Delegace Chile a Peru navrhly bod zaměřený na posílení globální hospodářské spolupráce prostřednictvím snižování cel a boje proti protekcionismu, s cílem oživit spravedlivý mezinárodní obchod. Delegace Filipín a Thajska předložily návrh zaměřený na využití parlamentní diplomacie k podpoře míru a řešení humanitární krize v Myanmaru, kde pokračuje vojenský konflikt a porušování lidských práv. Společný návrh Seychel, Zimbabwe, Jordánska a Egypta, podpořený Arabskou a Africkou skupinou, poukazoval na porušení příměří ze strany Izraele v Palestině, eskalaci konfliktů v Demokratické republice Kongo a Súdánu a související dopady globálního oteplování, přičemž vyzýval k naléhavé mezinárodní reakci. Delegace Izraele předložila návrh vyzývající k ukončení mezinárodního dvojího metru v otázce uprchlíků z Gazy a apelovala na státy, aby je přijímaly namísto jejich zneužívání k politickým útokům proti Izraeli. V závěrečném hlasování však nedosáhl žádný návrh potřebné většiny hlasů.

Na okraj jednání se uskutečnilo přijetí české delegace v uzbeckém parlamentu. Projednávala se témata vzájemné spolupráce v oblasti zemědělství, vzdělávání, dopravy a dopravních prostředků a rovněž farmacie a zdravotní péče.

Výsledné dokumenty:

<https://www.ipu.org/event/150th-ipu-assembly-and-related-meetings#event-sub-page-36276/>